

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

25 януари 2022 година*

„Обжалване — Държавни помощи — Членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС —
Двустранен инвестиционен договор — Арбитражна клауза — Румъния —
Присъединяване към Европейския съюз — Отмяна на схема за данъчни стимули преди
присъединяването — Арбитражно решение, с което се постановява изплащането на
обезщетение за вреди след присъединяването — Решение на Европейската комисия, което
обявява това плащане за държавна помощ, несъвместима с вътрешния пазар, и разпорежда
възстановяването му — Компетентност на Комисията — Прилагане *ratione temporis* на
правото на Съюза — Определяне на датата, на която правото да се получи помощта е
предоставено на получателя — Член 19 ДЕС — Членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС —
Автономност на правото на Съюза“

По дело C-638/19 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на
27 август 2019 г.,

Европейска комисия, представлявана от Т. Maxian Rusche и Р.-J. Loewenthal, в качеството
на представители,

жалбоподател,

подпомагана от:

Федерална република Германия, представлявана от D. Klebs, R. Kanitz и J. Möller, в
качеството на представители,

Република Латвия, представлявана от К. Pommere, в качеството на представител,

Република Полша, представлявана от D. Lutostańska, B. Majczyna и M. Rzotkiewicz, в
качеството на представители,

встъпили страни в производството по обжалване,

като другите страни в производството са:

European Food SA, установено в Драганеши (Румъния),

Starmill SRL, установено в Драганеши,

* Език на производството: английски.

Multipack SRL, установено в Драганеши,

Scandic Distilleries SA, установено в Орадя (Румъния),

Ioan Micula, с местожителство в Орадя,

представявани от K. Struckmann, Rechtsanwalt, G. Forwood, адвокат, и A. Kadri, solicitor,

Viorel Micula, с местожителство в Орадя,

European Drinks SA, установено в Щей (Румъния),

Rieni Drinks SA, установено в Риени (Румъния),

Transilvania General Import-Export SRL, установено в Орадя,

West Leasing SRL, преди West Leasing International SRL, установено в Панташеш (Румъния),

представявани от J. Derenne, D. Vallindas и O. Popescu, адвокати,

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

Кралство Испания, първоначално представлявано от S. Centeno Huerta, в качеството на представител, а впоследствие от A. Gavela Llopis, в качеството на представител,

Унгария,

встъпили страни в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател, Ал. Арабаджиев, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan (докладчик), S. Rodin и I. Jarukaitis, председатели на състави, M. Plešič, F. Biltgen, N. Piçarra, L. S. Rossi и A. Kumin, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: M. Longar, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 20 април 2021 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 1 юли 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Европейската комисия иска да бъде отменено решение на Общия съд на Европейския съюз от 18 юни 2019 г., European Food и др./Комисия (T-624/15, T-694/15 и T-704/15, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2019:423), с което той отменя Решение (ЕС) 2015/1470 на Комисията от 30 март 2015 година относно държавна помощ SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN), приведена в действие от Румъния — Изпълнение на арбитражно решение по дело Mîcula срещу Румъния от 11 декември 2013 г. (OБ L 232, 2015 г., стр. 43) (наричано по-нататък „спорното решение“).
- 2 С насрещната си жалба Кралство Испания също иска да бъде отменено обжалваното съдебно решение.

Правна уредба

Конвенцията CIRDI

- 3 Член 53, параграф 1 от Конвенцията за уреждане на инвестиционни спорове между държави и граждани на други държави, сключена във Вашингтон на 18 март 1965 г. (наричана по-нататък „Конвенцията CIRDI“), влязла в сила по отношение на Румъния на 12 октомври 1975 г., гласи:

„Арбитражното решение е задължително за страните и не подлежи на обжалване или на някакво друго средство за съдебна защита, освен на предвидените в тази конвенция. Всяка страна трябва да спазва и да се съобразява с условията на арбитражното решение, [...], съгласно съответните разпоредби на тази конвенция“.

- 4 Член 54, параграф 1 от Конвенцията CIRDI предвижда:

„Всяка договаряща държава признава арбитражно решение, издадено съгласно тази конвенция, за задължително и изпълнява на своята територия финансовите задължения, наложени с решението, както ако беше окончателно съдебно решение на съд в тази държава [...]“.

Европейското споразумение

- 5 Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Румъния, от друга страна, сключено и одобрено от името на Общността с Решение 94/907/СЕСА/ЕО, Евратом на Съвета и на Комисията от 19 декември 1994 г. (OБ L 357, 1994 г., стр. 2, наричано по-нататък „Европейското споразумение“), влязло в сила на 1 февруари 1995 г., предвижда в член 64, параграфи 1 и 2:

„1. Несъвместими с правилното функциониране на настоящото споразумение, доколкото могат да засегнат търговията между Общността и Румъния, са:

[...]

(iii) всяка държавна помощ, която нарушава или застрашава да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или на производството на някои стоки.

2. Всички действия, противоречащи на този член, ще бъдат преценявани на базата на критериите, произтичащи от приложението на разпоредбите на членове [101, 102 и 107 ДФЕС]“.

- 6 Членове 69 и 71 от Европейското споразумение задължават Румъния постепенно да приведе националното си законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

ДИД

- 7 Двустранният инвестиционен договор, сключен на 29 май 2002 г. между правителството на Кралство Швеция и румънското правителство за насърчаване и взаимна защита на инвестициите (наричан по-нататък „ДИД“), влязъл в сила на 1 юли 2003 г., предвижда в член 2, параграф 3:

„Всяка договаряща се страна гарантира по всяко време справедливо и равноправно третиране на инвестициите, вложени от инвеститорите от другата договаряща се страна, без да възпрепятства чрез произволни или дискриминационни мерки администрацията, управлението, поддържането, използването, плодотворното използване или цесията на посочените инвестиции от страна на въпросните инвеститори“.

- 8 Член 7 от ДИД предвижда, че споровете между инвеститорите и държавите, подписали договора, се уреждат по-специално от арбитражен съд, който прилага конвенцията CIRDI (наричана по-нататък „арбитражната клауза“).

Договорът за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз и Акът за присъединяване

- 9 По силата на Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ОВ L 157, 2005 г., стр. 11), подписан на 25 април 2005 г., Румъния се присъединява към Европейския съюз, считано от 1 януари 2007 г.

- 10 Член 2 от Акта относно условията за присъединяване на Република България и Румъния и промените в Учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 157, 2005 г., стр. 203, наричан по-нататък „Акът за присъединяване“), гласи:

„От датата на присъединяване, разпоредбите на Учредителните договори и актовете, които са приети от институциите [...] преди присъединяването, са задължителни за [...] Румъния и се прилагат в [тази държава] при условията, предвидени в тези договори и в настоящия акт“.

- 11 Приложение V към Акта за присъединяване включва дял 2, озаглавен „Политика на конкуренцията“, който съдържа в точки 1 и 5 специфични разпоредби относно схемите за помощ и индивидуалните помощи, влезли в сила в Румъния преди датата на присъединяване към Съюза и все още приложими след тази дата.

Регламент № 659/1999

- 12 Член 6 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), изменен с Регламент (ЕС)

№ 734/2013 на Съвета от 22 юли 2013 г. (ОВ L 204, 2013 г., стр. 15) (наричан по-нататък „Регламент № 659/1999“), е озаглавен „Официална процедура по разследване“ и предвижда в параграф 1:

„Решението за започване на официална процедура по разследване обобщава релевантните фактически и правни въпроси, включва предварителна оценка от страна на Комисията за характера на помощта по предложената мярка и излага съмненията по отношение на съвместимостта ѝ с Общия пазар. Решението призовава съответната държава членка и другите заинтересовани страни да представят коментари в рамките на предписан срок, който обикновено не надхвърля един месец. [...]“.

Обстоятелствата, предхождащи спора, и спорното решение

- 13 Обстоятелствата, предхождащи спора, както се установяват от точки 1—42 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени по следния начин.
- 14 На 2 октомври 1998 г. румънските органи приемат Извънредна наредба № 24/1998 на правителството (наричана по-нататък „ИНП 24“), с която на някои инвеститори в регионите с неравностойно положение, които са получили постоянен сертификат за инвестиция, се предоставят редица данъчни стимули, сред които по-специално механизми като освобождаването от мита и от данъка върху добавената стойност за машините, възстановяването на митата за суровините или освобождаването от корпоративния данък, които се прилагат, докато съответната зона е определена като „регион в неравностойно положение“.
- 15 С решение от 25 март 1999 г., приложимо от 1 април 1999 г., румънското правителство обявява миннодобивната зона Щей-Нучет, окръг Бихор (Румъния), за „регион в неравностойно положение“ за период от 10 години.
- 16 За да изпълни задължението за постепенно сближаване между румънското законодателство и законодателството на Съюза, предвидено в Европейското споразумение, през 1999 г. Румъния приема Закон № 143/1999 за държавните помощи, влязъл в сила на 1 януари 2000 г. Този закон определя държавните помощи по същия начин като член 64 от Европейското споразумение и член 107, параграф 1 ДФЕС. Освен това за национални органи, отговарящи за надзора върху държавните помощи, които са компетентни да преценяват съвместими ли са държавните помощи, предоставени от Румъния на предприятията, определя Consiliul Concurenței (Съвет за защита на конкуренцията, Румъния) и Oficiul Concurenței (Служба за защита на конкуренцията, Румъния).
- 17 С Решение № 244/2000 от 15 май 2000 г. Съветът за защита на конкуренцията приема, че някои от данъчните стимули, предоставени по силата на ИНП 24, представляват държавни помощи и поради това трябва да бъдат премахнати.
- 18 На 1 юли 2000 г. Извънредна наредба № 75/2000 на правителството (наричана по-нататък „ИНП 75“) изменя ИНП 24, като запазва разглежданите данъчни стимули (наричани по-нататък заедно „разглежданата схема за данъчни стимули“).
- 19 Съветът за защита на конкуренцията подава жалба до Curtea de Apel București (Апелативен съд на Букурещ, Румъния), в подкрепа на която твърди, че въпреки приеждането на ИНП 75 неговото Решение № 244/2000 не е изпълнено. На 26 януари 2001 г. жалбата е отхвърлена, с

мотива че ИНП 75 трябва да се приеме за законодателна мярка и поради това съгласно Закон № 143/1999 законосъобразността ѝ не може да бъде оспорена от Съвета за защита на конкуренцията. С решение от 19 февруари 2002 г. Înalta Curte de Casație MO i Justiție (Върховен касационен съд, Румъния) потвърждава това решение.

- 20 Г-н Ioan и г-н Viorel Micula са шведски граждани, пребиваващи в Румъния, и мажоритарните акционери на дружеството European Food and Drinks Group, чиито дейности се отнасят до производството на храни и напитки в района на Щей-Нучет, окръг Бихор. Дружеството European Food and Drinks Group притежава European Food SA, Starmill SRL, Multipack SRL, Scandic Distilleries SA, European Drinks SA, Rieni Drinks SA, Transilvania General Import-Export SRL и West Leasing International SRL.
- 21 Въз основа на постоянните сертификати за инвестиция, получени на 1 юни 2000 г. от European Food и на 17 май 2002 г. от Starmill и Multipack, тези три дружества инвестират в миннодобивната зона Щей-Нучет.
- 22 През февруари 2000 г. започват преговорите за присъединяването на Румъния към Съюза. В този смисъл в общата позиция от 21 ноември 2001 г. Съюзът констатира, че в Румъния действат „редица схеми за съществуващи помощи, както и схеми за нови несъвместими помощи, които не са били приведени в съответствие с достиженията на правото на ЕС“, включително „улесненията, предоставени по силата на [разглежданата схема за данъчни стимули]“.
- 23 На 26 август 2004 г. Румъния отменя всички мерки, предоставени от разглежданата схема за данъчни стимули, с изключение на освобождаването от корпоративен данък, като уточнява, че „[з]а да се спазят критериите, посочени в общностните правила относно държавните помощи, и за да приключат преговорите по глава 6 (Политика в областта на конкуренцията), е необходимо да се премахнат всички форми на държавна помощ, предвидени в националното законодателство, които са несъвместими с достиженията на правото на Общността в тази област“. Отмяната влиза в сила на 22 февруари 2005 г.
- 24 На 28 юли 2005 г. г-н Ioan и г-н Viorel Micula, European Food, Starmill и Multipack (наричани по-нататък „сезиралите арбитражния съд“) искат да се свика арбитражен съд съгласно член 7 от ДИД, за да получат обезщетение за вредите, причинени от отмяната на разглежданата схема за данъчни стимули.
- 25 На 1 януари 2007 г. Румъния се присъединява към Съюза.
- 26 С решение от 24 септември 2008 г. арбитражният съд обявява арбитражното искане за допустимо.
- 27 С арбитражното решение от 11 декември 2013 г. (наричано по-нататък „арбитражното решение“) арбитражният съд приема, че като е отменила разглежданата схема за данъчни стимули преди 1 април 2009 г., Румъния е накарнала оправданите правни очаквания на сезиралите арбитражния съд, които са мислели, че стимулите ще бъдат на разположение, основно под една и съща форма, до 31 март 2009 г. включително, не е действала прозрачно, като не е предупредила своевременно тези жалбоподатели и не е успяла да гарантира справедливо и равноправно третиране на вложените от посочените жалбоподатели инвестиции по смисъла на член 2, параграф 3 от ДИД. Поради това арбитражният съд осъжда Румъния да заплати на сезиралите арбитражния съд обезщетение за вреди в размер

на 791 882 452 RON (румънски леи) (около 178 милиона евро), която сума е определена, вземайки предвид основно твърдените от жалбоподателите вреди в периода от 22 февруари 2005 г. до 31 март 2009 г.

- 28 На 31 януари 2014 г. службите на Комисията информират румънските органи, че всяко привеждане в изпълнение или изпълнение на арбитражното решение ще представлява нова помощ, за която трябва да бъде изпратено уведомление до Комисията.
- 29 На 20 февруари 2014 г. румънските органи информират службите на Комисията за изплащането на част от сумата, предоставена от арбитражния съд на сезиралите го като обезщетение за вреди, чрез прихващане на таксите и данъците, дължими на румънските органи от European Food.
- 30 На 26 май 2014 г. Комисията приема Решение C(2014) 3192 окончателен, с което изисква от Румъния да спре незабавно всяко действие, което би могло да доведе до привеждането в изпълнение или до изпълнението на арбитражното решение, с мотива че подобно действие представлява незаконна държавна помощ, докато Комисията приеме окончателно решение относно съвместимостта на тази мярка с вътрешния пазар.
- 31 На 1 октомври 2014 г. Комисията информира Румъния за решението си да започне официална процедура по разследване, предвидена в член 108, параграф 2 ДФЕС относно частичното изпълнение от страна на Румъния на арбитражното решение в началото на 2014 г., както и относно всяко по-нататъшно привеждане в изпълнение или изпълнение на арбитражното решение.
- 32 На 29 май 2015 г. румънските органи прехвърлят остатъка от дължимата по силата на арбитражното решение сума и поради това приемат, че са го изпълнили в неговата цялост.
- 33 На 30 март 2015 г. Комисията приема спорното решение. Член 1 от него предвижда, че изплащането на обезщетение за вреди, присъдено с арбитражното решение на единствената стопанска единица, съставена от г-н Ioan и г-н Viorel Micula, European Food, Starmill, Multipack, European Drinks, Rieni Drinks, Scandic Distilleries, Transilvania General Import-Export и West Leasing International, представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, която е несъвместима с вътрешния пазар. В съответствие с член 2 от това решение Румъния е длъжна да не изплаща никаква несъвместима помощ, посочена в член 1 от въпросното решение, и да възстанови вече изплатените на съставлящите тази стопанска единица субекти, както и всяка помощ, изплатена на тези субекти, за която Комисията не е била уведомена съгласно член 108, параграф 3 ДФЕС, или всяка помощ, изплатена след датата на приемане на същото решение.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 34 С жалби, подадени в секретариата на Общия съд, съответно на 6, 30 и 28 ноември 2015 г., European Food, Starmill, Multipack и Scandic Distilleries по дело T-624/15, г-н Ioan Micula по дело T-694/15 и г-н Viorel Micula, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export и West Leasing по дело T-704/15 искат поотделно спорното решение да бъде отменено на основание член 263 ДФЕС. Общият съд допуска Кралство Испания и Унгария

да встъпят в подкрепа на исканията на Комисията. На основание член 68 от Процедурния си правилник Общият съд съединява тези три дела за целите на съдебния акт, с който се слага край на производството.

- 35 Общият съд приема, че в подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват седем основания. Първото основание е изведено от липсата на компетентност на Комисията да приеме спорното решение и от злоупотреба с власт, както и от нарушение на член 351 ДФЕС и на общите принципи на правото. Второто основание се отнася до нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС. Третото основание е относно нарушението на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Четвъртото основание е изведено от неправилна преценка за съвместимостта на разглежданата мярка с вътрешния пазар. Петото основание е изведено от погрешното определяне на получателите на помощта и от липса на мотиви. Шестото основание се отнася до грешка при прилагане на правото във връзка с възстановяването на помощта. Накрая, седмото основание е изведено от нарушение на правото на изслушване, на член 108, параграф 3 ДФЕС и на член 6, параграф 1 от Регламент № 659/1999.
- 36 С обжалваното съдебно решение Общият съд уважава първата част от първото основание по дело T-704/15 и първата част от второто основание по дела T-624/15 и T-694/15, изведени, от една страна, от липсата на компетентност на Комисията да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС, а от друга страна, от липсата на предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, предоставено чрез изплащането на обезщетение за вреди, по-специално доколкото твърдяното предимство е предоставено преди присъединяването на Румъния към Съюза. В точки 59—93 от това решение Общият съд постановява по същество, че като е приела спорното решение, Комисията е приложила с обратна сила правомощията, с които разполага по силата на член 108 ДФЕС и на Регламент № 659/1999, към предхождащи присъединяването факти и че следователно Комисията не може да квалифицира разглежданата мярка — а именно, съгласно това решение, изплащането на обезщетението, предоставено от арбитражния съд, за поправяне на вредите, които сезиралите арбитражния съд твърдят, че са претърпели поради отмяната от тази държава на разглежданата схема за данъчни стимули — като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 37 Освен това Общият съд уважава втората част от второто основание по дела T-624/15 и T-694/15 и първата част от второто основание по дело T-704/15, отнасящи се по същество до грешката в правната квалификация на арбитражното решение с оглед на понятията „предимство“ и „помощ“ по смисъла на член 107 ДФЕС. В това отношение Общият съд приема по същество в точки 98—111 от обжалваното съдебно решение, че тъй като правото на Съюза не е приложимо *ratione temporis* и Комисията не е била упълномощена по силата на член 108 ДФЕС и на Регламент № 659/1999, спорното решение е незаконосъобразно, тъй като квалифицира предоставянето на това обезщетение като „предимство“ и „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС поне за периода преди датата на влизане в сила на правото на Съюза в Румъния.
- 38 Поради това Общият съд отменя спорното решение в неговата цялост, без да разглежда другите части на тези основания или другите основания.

Исканията на страните и производството пред Съда

39 С жалбата си Комисията иска от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- да отхвърли първата част на първото основание и първата част на второто основание в първоинстанционното производство по дело T-704/15, както и първата и втората част на второто основание по дела T-624/15 и T-694/15,
- да върне съединени дела T-624/15, T-694/15 и T-704/15 на Общия съд, за да се произнесе по останалите основания, и
- да не се произнася по съдебните разноски.

40 European Food, Starmill, Multipack и Scandic Distilleries, както и г-н Ioan Micula (наричани по-нататък заедно „European Food и др.“) искат от Съда:

- да отхвърли жалбата,
- при условията на евентуалност, да отмени спорното решение,
- при условията на евентуалност спрямо предходното искане, да върне делата на Общия съд, и
- да осъди Комисията и встъпилите страни да понесат направените от тях съдебни разноски, както и тези на European Food и др. в първоинстанционното производство и в производството по обжалване.

41 Г-н Viorel Micula, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export и West Leasing (наричани по-нататък заедно „Viorel Micula и др.“) искат от Съда:

- да отхвърли жалбата,
- при условията на евентуалност, да уважи второто основание в първоинстанционното производство по дело T-704/15 и съответно да отмени спорното решение,
- при условията на евентуалност спрямо предходното искане, да върне делата на Общия съд,
- да осъди Комисията да понесе направените от нея съдебни разноски, както и тези на Viorel Micula и др. в първоинстанционното производство и в производството по обжалване, и
- да осъди Кралство Испания и Унгария да понесат направените от тях съдебни разноски в първоинстанционното производство и в производството по обжалване.

42 Кралство Испания иска от Съда:

- да уважи жалбата, да отмени обжалваното съдебно решение и да отхвърли жалбата в първоинстанционното производство като недопустима, и
- при условията на евентуалност, да уважи жалбата до Съда, да отмени обжалваното съдебно решение и да отхвърли жалбата в първоинстанционното производство като неоснователна.

43 С насрещната си жалба Кралство Испания иска от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- да отхвърли жалбата в първоинстанционното производство като недопустима, и
- да осъди European Food и др., както и Viorel Micula и др. да заплатят съдебните разноски.

44 Комисията иска насрещната жалба да бъде уважена.

45 European Food и др. и Viorel Micula и др. искат насрещната жалба да бъде отхвърлена, и от една страна, Кралство Испания, Комисията и встъпилите страни да бъдат осъдени да понесат направените от тях съдебни разноски, свързани с насрещната жалба, а от друга страна, Кралство Испания да бъде осъдено да заплати съдебните разноски на European Food и др. и на Viorel Micula и др. в рамките на производството по обжалване.

46 С писма, съответно от 25 ноември и 5 декември 2019 г., Република Полша и Република Латвия искат да встъпят на основание член 40, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в подкрепа на Комисията.

47 С решения на председателя на Съда, съответно от 6 и 9 януари 2020 г., Република Полша и Република Латвия са допуснати да встъпят, като в съответствие с член 129, параграф 4 от Процедурния правилник на Съда последната държава членка е допусната да встъпи единствено за да представи становището си в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, ако такова се провежда, тъй като молбата ѝ за встъпване е подадена след изтичането на срока по член 190, параграф 2 от този правилник.

48 С писма от 17 март 2020 г. European Food и др. и Viorel Micula и др. искат от Съда да изключи като страна в настоящото производство Кралство Испания и следователно да отхвърли представения от тази държава членка писмен отговор на главната жалба. В подкрепа на това искане посочените страни отбелязват, че в качеството си на държава членка Кралство Испания не е било длъжно да доказва интерес, за да встъпи в производството пред Общия съд на основание член 40, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз. Съгласно член 172 от Процедурния правилник на Съда обаче всяка страна по съответното дело пред Общия съд, включително държава членка, трябва, за да има качеството на страна в производството по обжалване, да докаже интерес от уважаване или отхвърляне на жалбата. Това условие, въведено при преработването на посочения регламент през 2012 г., трябвало да се прилага и за държавите членки.

- 49 С писма от 29 март 2020 г. в резултат на решението на председателя на Съда, след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат, секретариатът на Съда уведомява тези страни, че искането им е отхвърлено, с мотива че, след като на Кралство Испания е било разрешено да встъпи в първоинстанционното производство като държава членка на основание член 40, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, то е пълноправна страна по обжалването.
- 50 С писмо от 16 декември 2020 г. Федерална република Германия иска да встъпи на основание член 40, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в подкрепа на Комисията.
- 51 С решение на председателя на Съда от 12 януари 2021 г. тази държава членка е допусната да встъпи на основание член 129, параграф 4 от Процедурния правилник на Съда, за да представи становището си в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, ако такова бъде проведено, тъй като молбата ѝ за встъпване е подадена след изтичането на срока, посочен в член 190, параграф 2 от този правилник.

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

- 52 С молби, подадени в секретариата на Съда на 12 и 14 юли 2021 г., European Food и др. и Viorel Micula и др. искат възобновяване на устната фаза на производството. В подкрепа на искането си те изтъкват по същество, че не са съгласни със заключението на генералния адвокат по два въпроса.
- 53 На първо място, в точка 138 от заключението си генералният адвокат преценил неправилно последиците — за отговора, който следва да се даде на първата част от второто основание по дела T-624/15 и T-694/15 — от грешката при прилагане на правото, която според него е допуснал Общият съд, когато е приел, че твърдяната държавна помощ е предоставена към датата на отмяната на разглежданата схема за данъчни стимули в нарушение на ДИД. Действително тази грешка при прилагане на правото обосновавала отмяната на обжалваното съдебно решение, тъй като правото да се получи тази помощ произтичало не от тази отмяна, а от арбитражно решение, постановено след присъединяването на Румъния към Съюза. Въпреки това, противно на предложеното от генералния адвокат, първата част от второто основание трябвало да бъде уважена, тъй като в нея Комисията е упрекната, че в спорното решение е приела, че разглежданата държавна помощ произтича не от арбитражното решение, а от самото изплащане на присъденото с това решение обезщетение за вреди, докато плащането на сума, предоставена на това основание, не предоставя никакво допълнително предимство спрямо посоченото арбитражно решение. Точното идентифициране на разглежданата мярка за държавна помощ също било определящ въпрос, засегнат в рамките на второто основание по дело T-704/15, така че, ако Съдът трябва да следва съображенията, изложени от генералния адвокат в заключението му, той трябвало да върне разглеждането на този въпрос на Общия съд.
- 54 На второ място, в точка 135 от заключението си генералният адвокат неправилно приел, че всяка мярка, взета след постановяването на арбитражното решение при привеждането му в изпълнение от Румъния, може да представлява държавна помощ. Всъщност само арбитражното решение можело да доведе до предоставянето на такава помощ, тъй като съгласно член 53 от Конвенцията CIRDI задължението на Румъния да заплати обезщетение за вреди произтичало от посоченото арбитражно решение, без да е необходимо румънските органи да предприемат допълнителни административни или съдебни действия.

По-специално производството по признаване на арбитражното решение представлявало обикновена административна формалност само в случай че тази държава не спазва арбитражното решение.

- 55 В това отношение следва да се припомни, от една страна, че Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда не предвиждат възможност за страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (решение от 15 юли 2021 г. по дело Комисия/Полша (Дисциплинарен режим за съдиите), C-791/19, EU:C:2021:596, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 56 От друга страна, съгласно член 252, втора алинея ДФЕС генералният адвокат представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, мотивирани заключения по делата, за които съгласно Статута на Съда на Европейския съюз се изисква неговото произнасяне. Съдът не е обвързан нито от това заключение, нито от изложените от генералния адвокат мотиви към него. Поради това несъгласието на страна със заключението на генералния адвокат не може само по себе си да бъде основание за възобновяване на устната фаза на производството, независимо какви са разгледаните в заключението въпроси (решение от 15 юли 2021 г. по дело Комисия/Полша (Дисциплинарен режим за съдиите), C-791/19, EU:C:2021:596, т. 42 и цитираната съдебна практика].
- 57 Съдът обаче може във всеки момент след изслушване на генералния адвокат да разпреди възобновяване на устната фаза на производството в съответствие с член 83 от своя процедурен правилник, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено или когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда.
- 58 В случая обаче след изслушване на генералния адвокат Съдът смята, че в края на писмената фаза на производството и на проведеното пред него съдебно заседание за изслушване на устните състезания разполага с всички необходими сведения, за да се произнесе по настоящото дело. Освен това Съдът отбелязва, че исканията за възобновяване на устната фаза на производството, предявени от European Food и др. и Viorel Micula и др., не разкриват никакъв нов факт, който да е от решаващо значение за решението, което трябва да постанови по посоченото дело.
- 59 При тези обстоятелства устната фаза на производството не следва да бъде възобновявана.

По главната жалба

- 60 В подкрепа на жалбата си Комисията, подкрепена от Кралство Испания и встъпилите страни, изтъква три основания.
- 61 С първото основание, което се състои от две части, тя поддържа, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че Комисията не е имала правомощието да приеме спорното решение. Първата част от това основание, изтъкната като главно искане, се отнася до нарушение от страна на Общия съд на член 108 ДФЕС, докато втората част от посоченото основание, изтъкната при условията на евентуалност, се отнася до нарушението на дял 2 от приложение V към Акта за присъединяване.

- 62 С второто основание, което се състои от две части, Комисията изтъква, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че правото на Съюза не се прилага по отношение на обезщетението, присъдено с арбитражното решение. Първата част от това основание, изтъкната като главно искане, се отнася до нарушение от страна на Общия съд на член 2 от Акта за присъединяване и на правилата за прилагане на правото на Съюза *ratione temporis*, докато втората част от посоченото основание, изтъкната при условията на евентуалност, се отнася до нарушението на европейското споразумение.
- 63 С третото основание Комисията поддържа, че Общият съд е тълкувал неправилно понятието за предимство и не е разгледал всички мотиви на спорното решение, когато е приел, че разглежданото обезщетение не представлява такова предимство.
- 64 Най-напред следва да се разгледат заедно първата част от първото основание и второто основание.

По допустимостта

Доводи на страните

- 65 European Food и др., както и Viorel Micula и др. изтъкват, че доводите, развити по-специално в подкрепа на първата част от първото основание и на второто основание, разглеждано в неговите две части, са недопустими и дори неотносими поради няколко съображения.
- 66 На първо място, определянето на датата, на която е предоставена разглежданата държавна помощ, което по същество е предмет на първата част от първото и второто основание, се дължало на фактическа констатация. Следователно то не можело да бъде предмет на обжалване. Всъщност Общият съд самостоятелно установил, че арбитражното решение има за предмет да обезщети сезиралите арбитражния съд поради събитие, настъпило преди присъединяването на Румъния към Съюза, а именно отмяната от тази държава, в нарушение на ДИД, на разглежданата схема за данъчни стимули, и че арбитражното решение не е породило никакви последици след присъединяването. Тъй като по този начин Общият съд фактически е установил, че изплащането на обезщетението представлява само изпълнението на по-ранно право, това плащане не можело да представлява предимство, попадащо в обхвата на член 107, параграф 1 ДФЕС, което било достатъчно, за да обоснове отмяната на спорното решение.
- 67 Освен това според European Food и др. развитите от Комисията доводи относно датата на предоставяне на разглежданата държавна помощ не са достатъчно ясни. По-специално в жалбата не се уточнявали мотивите на обжалваното съдебно решение, които били опорочени от грешка при прилагане на правото. В нея също така не се посочвало до каква степен това съдебно решение тълкува или прилага неправилно практиката на Съда и освен това не се посочвали фактите, които са били предмет на квалификация, за която се твърди, че е неправилна.
- 68 На второ място, тъй като установената в спорното решение държавна помощ се състои не в правото на разглежданото обезщетение, нито дори в арбитражното решение, а в изплащането на това обезщетение доста след присъединяването на Румъния към Съюза, доводите, с които Комисията изтъква, по-специално в подкрепа на второто основание,

разгледано във втората му част, че е оправомощена да разгледа мярка, която може да представлява държавна помощ, предоставена преди това присъединяване, следва да се отхвърлят като неотносими. Същото се отнасяло и за доводите, с които Комисията поддържа в подкрепа на първата част от първото си основание, че разглежданата държавна помощ е резултат от трансформирането на арбитражното решение в изпълнително основание или от постановяването на посоченото арбитражно решение. Всъщност приемането на тези доводи означавало, че в това решение Комисията неправилно е констатирила, че помощта е предоставена чрез изплащането на обезщетението. Всеки опит на Комисията обаче да измени или допълни ex post мотивите на въпросното решение бил недопустим.

- 69 На трето място, доводите, с които Комисията изтъква в подкрепа на втората част от второто си основание нарушение на европейското споразумение, следвало да се отхвърлят като недопустими или неотносими. Всъщност, от една страна, с тези доводи Комисията по необходимост признавала, че Общият съд правилно е приел, че в случая всяко евентуално предоставяне на държавна помощ е настъпило преди присъединяването на Румъния към Съюза, което било в противоречие с текста на спорното решение. От друга страна, тъй като това решение е прието на основание членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС, на етапа на настоящото производство по обжалване Комисията не можела да се основава на европейското споразумение. Всъщност съдът на Съюза не можел да замени правното основание, възприето в посоченото решение, с друго правно основание.
- 70 Комисията смята, че първата част от първото основание и второто основание, разгледано в неговите две части, са допустими.

Съображения на Съда

- 71 На първо място, следва да се припомни, че от член 256, параграф 1 ДФЕС и член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз следва, че обжалването пред Съда се ограничава само до правни въпроси и поради това само Общият съд е компетентен да установява и преценява релевантните факти и доказателства. Преценката на фактите и на доказателствата, освен в случай на тяхното изопачаване, не представлява правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от Съда в рамките на производство по обжалване (решение от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др., C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 52 и цитираната съдебна практика).
- 72 За сметка на това, когато Общият съд е установил или преценил фактите, Съдът е компетентен да упражни своя контрол, при положение че Общият съд им е дал правна квалификация и е извел от тях определени правни последици. Правомощието на Съда да упражнява контрол обхваща по-специално въпроса дали Общият съд е приложил правилни правни критерии при преценката на фактите (вж. в този смисъл решение от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др., C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 73 В случая следва да се констатира, че първите части от първото и второто основание повдигат въпроса дали в хипотезата, в която — както в случая — по силата на арбитражно решение е присъдено обезщетение за вреди, за които се твърди, че са претърпени поради отмяната на схема за данъчни стимули в нарушение на даден ДИД, е „предоставена“ държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС към датата на действителното изплащане на това обезщетение в изпълнение на арбитражното решение, както твърди

Комисията, с мотива че правото на обезщетение е окончателно възникнало към датата, на която въпросното арбитражно решение е станало изпълняемо по националното право, или към датата на тази отмяна, както твърдят European Food и др. и Viorel Micula и др., с мотива че правото на обезщетение е възникнало към тази последна дата, както постановява Общият съд в обжалваното решение.

- 74 Такъв въпрос обаче очевидно представлява правен въпрос, тъй като предполага да се определи датата, на която помощта е била „предоставена“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, и да се провери дали Общият съд правилно е разтълкувал и приложил член 107, параграф 1 ДФЕС, както и дали е дал точна правна квалификация на фактите, за да определи датата, на която помощта е била „предоставена“ по смисъла на тази разпоредба.
- 75 От друга страна, що се отнася до твърдението за неточния характер на доводите на Комисията по този въпрос, следва да се припомни, че от член 256, параграф 1, втора алинея ДФЕС и член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, както и от член 168, параграф 1, буква г) от Процедурния правилник на Съда следва, че жалбата трябва да посочва точно пороците на съдебното решение или определение, чиято отмяна се иска, както и правните доводи, с които по специфичен начин се подкрепя такова искане, тъй като в противен случай жалбата или съответното основание ще бъдат недопустими (решение от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др., C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 76 В случая обаче е достатъчно да се отбележи в това отношение, че в жалбата си Комисията уточнява, че с първото и второто си основание оспорва точки 66—80 и 83—88 от обжалваното съдебно решение и че за тази цел е развила ясни и подробни доводи, излагащи мотивите, поради които според нея те са опорочени от грешки при прилагане на правото.
- 77 На второ място, що се отнася до оплакването, че с жалбата си Комисията се опитвала да измени или допълни спорното решение, що се отнася до естеството на посочената в него държавна помощ, следва да се припомни, че според практиката на Съда, цитирана в точка 75 от настоящото решение, основание за обжалване трябва да цели отмяната не на оспорваното в първоинстанционното производство решение, а на решението на Общия съд, чиято отмяна се иска, тъй като в противен случай ще бъде недопустимо, като съдържа доводи, насочени конкретно към установяване на грешката при прилагане на правото, с която е опорочено това съдебно решение. Така е допустимо жалбоподателят да обжалва решението на Общия съд на основания, произтичащи от самото обжалвано съдебно решение и насочени към оспорване, от правна гледна точка, на неговата правилност (решение от 4 март 2021 г., Комисия/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, т. 47 и цитираната съдебна практика).
- 78 В случая обаче, както следва от точка 73 от настоящото решение, с жалбата си, и по-специално с първата част от първото и второто си основание, Комисията цели да постави под въпрос мотивите, с които Общият съд е приел в обжалваното съдебно решение, че посочената в спорното решение държавна помощ е била предоставена при отмяната от Румъния — както се твърди, в нарушение на ДИД — на разглежданата схема за данъчни стимули преди присъединяването на тази държава към Съюза, поради което тази институция не е била оправомощена да приеме това решение на основание член 108 ДФЕС.

- 79 Подобни доводи, които се отнасят до мотивите на това съдебно решение, са допустими на етапа на обжалването, независимо от мотивите на спорното решение, и по-специално от точните очертания на мярката, за която Комисията е приела в това решение, че представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 80 За разлика от това, следва да се подчертае в този смисъл, че тъй като компетентността на Съда в производството по обжалване се свежда до преценка на правното решение, дадено във връзка с разискваните пред първата инстанция основания (решение от 4 март 2021 г., Комисия/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, т. 47 и цитираната съдебна практика), в рамките на настоящото производство по обжалване той не може да се произнесе по основания и доводи, които не са били разгледани от Общия съд, по-специално относно това дали разглежданата мярка представлява по същество „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 81 Накрая, на трето място, що се отнася до доводите, изведени от нарушението на европейското споразумение, които са предмет на втората част от второто основание, според съдебната практика, припомнена в точка 77 от настоящото решение, те трябва да се приемат за допустими. Всъщност с тях Комисията поддържа, че в точка 87 от обжалваното съдебно решение Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато в нарушение на членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС е отхвърлил релевантността на решение от 6 март 2018 г., Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), с мотива че арбитражният съд не е бил длъжен да прилага правото на Съюза към фактите, настъпили преди присъединяването на Румъния към Съюза, с които е бил сезиран. В това отношение е без значение, че тези доводи евентуално нямат връзка с констатациите, направени от Комисията в спорното решение, тъй като, както бе припомнено в точка 77 от настоящото решение, те не са предмет на жалбата.
- 82 Следователно първата част от първото основание и второто основание, разгледано в неговите две части, са допустими.

По същество

Доводи на страните

– Първата част от първото основание

- 83 С първата част от първото си основание Комисията изтъква, че в точки 68—80 и 86 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно е приел, че присъденото с арбитражното решение право на обезщетение на сезираните арбитражния съд е възникнало в полза на последните на 22 февруари 2005 г., т.е. преди присъединяването на Румъния към Съюза, когато тази държава е отменила разглежданата схема за данъчни стимули и следователно отмяната на тази схема представлява разглежданата мярка за държавна помощ, въпреки че тази помощ се състои в изплащането на това обезщетение след присъединяването.
- 84 От това следвало, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, изразяваща се в неправилно тълкуване и прилагане на практиката на Съда относно датата, на която е предоставена държавна помощ, за да упражни Комисията правомощията си по член 108

ДФЕС. От тази грешка произтекла друга грешка при прилагане на правото, състояща се в неправилна правна квалификация на фактите относно мярката, с която Румъния е предоставила твърдяната държавна помощ, разглеждана в случая.

- 85 Въпросът дали Комисията е била оправомощена да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС зависел от датата, на която Румъния е приела мярката, която може да представлява държавна помощ. В това отношение от практиката на Съда, установена с решение от 21 март 2013 г., *Magdeburger Mühlenwerke* (C-129/12, EU:C:2013:200, т. 40 и 41), следвало, че съществуването на правно основание, въз основа на което може да се иска незабавно изплащане на помощ, представлява правният критерий за квалифициране на държавна помощ.
- 86 В случая обаче сезиралите арбитражния съд получили разглежданото право на обезщетение едва когато арбитражното решение е станало изпълняемо по силата на националното право. Всъщност безспорното право да се изплати обезщетението за вреди, присъдено на основание на отмяната на разглежданата схема за данъчни стимули, произтичало от посоченото арбитражно решение във връзка с националното право, задължаващо Румъния да го приведе в изпълнение. Следователно правилно изплащането от страна на Румъния — независимо дали то е доброволно или чрез принудително изпълнение — на това обезщетение било квалифицирано като държавна помощ в спорното решение. Тъй като тази държавна помощ била предоставена след присъединяването на Румъния към Съюза, Комисията била оправомощена да приеме това решение.
- 87 Във всеки случай следвало да се има предвид необходимостта да се гарантира, че забраната на държавните помощи, предвидена в член 64, параграф 1, подточка iii) от Европейското споразумение и в член 107, параграф 1 ДФЕС, не е заобиколена посредством арбитражна клауза, съдържаща се в ДИД, обвързващ държавите членки. Общият съд пренебрегнал този контекст в обжалваното съдебно решение.
- 88 *European Food* и др. и *Viorel Micula* и др. смятат, че Общият съд е приложил правилно принципите относно датата, на която са предоставени държавните помощи, както следват от практиката на Съда.
- 89 Всъщност от решение от 21 март 2013 г., *Magdeburger Mühlenwerke* (C-129/12, EU:C:2013:200, т. 40 и 41), ставало ясно, че държавните помощи трябва да се приемат за предоставени към датата, на която правото за тяхното получаване е предоставено на получателя по силата на приложимата национална правна уредба. Що се отнася до вредите, следвало да се приеме, че правото на обезщетение за вреди възниква към датата на настъпване на вредоносния факт, тъй като всяко последващо събитие е съпътстващо и не променя естеството или стойността на правата, установени към датата на пораждащия факт.
- 90 Следователно Общият съд правилно приел в точка 75 от обжалваното съдебно решение, че правото на обезщетение, потвърдено с арбитражното решение, е възникнало на 22 февруари 2005 г. при отмяната от Румъния на разглежданата схема за данъчни стимули, в нарушение на ДИД, и че следователно Комисията не е била оправомощена да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС. По този начин Общият съд основателно приел, че Комисията неправилно е заключила, че твърдяната държавна помощ е предоставена чрез изплащането на обезщетението, присъдено с арбитражното решение.

- 91 По-специално датата, на която арбитражното решение е включено в националния правен ред, било без значение. Всъщност това арбитражно решение не пораждало права, които не са съществували преди присъединяването на Румъния към Съюза, тъй като решение, независимо дали е съдебно или арбитражно, присъждащо обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен акт, няма конститутивен характер, а установителен по отношение на права и задължения, възникнали при извършване на този незаконосъобразен акт. Освен това по силата на член 54 от Конвенцията CIRDI Румъния била длъжна да признае и изпълни арбитражното решение, независимо от статута на това решение в румънското процесуално право.
- 92 Следователно Общият съд правилно приел, че изпълнението на арбитражното решение представлява само изпълнение на право, възникнало на 22 февруари 2005 г., тъй като нито арбитражното решение или регистрирането му в Румъния, нито последващото му изпълнение по отношение на последното предоставят на сезиралите арбитражния съд каквото и да било допълнително предимство за сезиралите арбитражния съд в сравнение с правата, от които те вече са се ползвали към тази дата.
- 93 От друга страна, не отмяната на разглежданата схема за данъчни стимули, а нарушението на ДИД от Румъния предоставяло на сезиралите арбитражния съд правото да получат обезщетението, чието изплащане е било квалифицирано в спорното решение като представляващо държавна помощ. Така арбитражният съд можел да приеме Румъния за окончателно отговорна поради това нарушение преди присъединяването на тази държава към Съюза. Следователно нито арбитражното решение, нито изчисляването на точния размер на присъденото обезщетение за вреди били релевантни, за да се определи датата, на която получателите придобиват правото си да получат държавната помощ.

– По второто основание

- 94 С първата част от второто основание Комисията изтъква, че като е приел в точки 66, 67 и 80—88 от обжалваното съдебно решение, че правото на Съюза не е приложимо *ratione temporis* към обезщетението, присъдено от арбитражното решение, с мотива че всички събития, довели до възникването на това обезщетение, са настъпили преди присъединяването на Румъния към Съюза, Общият съд е нарушил член 2 от Акта за присъединяване, разглеждан в светлината на практиката на Съда, произтичаща по-специално от решение от 12 септември 2013 г., Kuso (C-614/11, EU:C:2013:544, т. 25), според което правото на Съюза се прилага към бъдещите последици на всяко положение, възникнало при действието на старо правило. По-специално, считано от датата на присъединяване на нова държава членка, правото на Съюза се прилагало към всички заварени положения.
- 95 В случая обаче, тъй като арбитражното производство е било висящо към датата на присъединяването на Румъния към Съюза, процесът на вземане на решение на арбитражния съд представлява заварено положение към тази дата. От друга страна, според направените от този съд констатации сезиралите арбитражния съд са претърпели постепенна вредите за периода между 2005 г. и 2011 г., чието поправяне искат.
- 96 От това следвало, че постановяването на арбитражното решение е довело до прилагане на правото на Съюза, тъй като то е създавало права, които не са съществували преди присъединяването на Румъния към Съюза, и е определило посредством сложна икономическа оценка размера на обезщетението. Така последиците от това решение

представлявали бъдещите последици на положение, възникнало преди това присъединяване. Следователно посоченото арбитражно решение не можело да се разглежда като признаване на право, възникнало към датата, на която Румъния е отменила разглежданата схема за данъчни стимули.

- 97 Тъкмо напротив, отмяната на тази схема и арбитражното решение представлявали два отделни правни акта, първият, гарантиращ спазването на член 64, параграф 1, подточка iii) от Европейското споразумение, а вторият, присъждащ обезщетение поради отмяната на схема за държавни помощи, несъвместима с тази разпоредба. Това положение било сходно с положението, разгледано в делото, по което е постановено решение от 29 юни 2004 г., Комисия/Съвет (C-110/02, EU:C:2004:395), в което Съдът постановява, че правото на Съюза забранява заобикалянето на решение на Комисията, с което държавна помощ се обявява за несъвместима с вътрешния пазар посредством втори правен акт, предоставящ обезщетение, предназначено да компенсират възстановяванията, които получателите на тази държавна помощ са длъжни да направят по силата на това решение.
- 98 С втората част от второто основание Комисията поддържа, че във всички случаи, като е приел, че правото на Съюза не е приложимо *ratione temporis* към обезщетението, присъдено с арбитражното решение, Общият съд е нарушил Европейското споразумение, тъй като то, като част от правото на Съюза, е приложимо към всички събития, предхождащи присъединяването, довели до възникването на това обезщетение. Член 64, параграф 1, подточка iii) от това споразумение забранявал на Румъния да отпускат неразрешени държавни помощи през периода преди присъединяването ѝ към Съюза.
- 99 Поради тази грешка Общият съд допуснал друга грешка при прилагане на правото в точка 87 от обжалваното съдебно решение, като приел, че поради тази причина разглежданото в настоящото дело положение е различно от това, по което е постановено решение от 6 март 2018 г., *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158). Всъщност самият арбитражен съд признал, че Европейското споразумение попада в обхвата на правото, което трябва да приложи по отнесения до него спор. Следователно настоящото дело представлявало частен арбитраж, който замества правораздавателната система на Съюза, за да разреши спорове в областта на правото на Съюза. Следователно Общият съд нарушил членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС.
- 100 *European Food* и др. и *Viorel Micula* и др. изтъкват, че първата част от второто основание се основава в своята цялост на погрешното твърдение, че правото на обезщетение, възникнало при нарушението на ДИД, поражда бъдещи последици след присъединяването на Румъния към Съюза.
- 101 От практиката на Съда, по-специално от решенията от 15 юни 1999 г., *Andersson и Wåkerås-Andersson* (C-321/97, EU:C:1999:307, т. 31), и от 10 януари 2006 г., *Ynos* (C-302/04, EU:C:2006:9, т. 36), следвало, че правото на Съюза, и по-специално членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС, не се прилага за мерките за помощ, предоставени преди присъединяването на Румъния към Съюза. Всъщност ограничените обстоятелства, при които Комисията може да разглежда такива мерки за помощ, произтичали от разпоредбите на съответните актове за присъединяване, а не от общ принцип на правото на Съюза.
- 102 В случая обаче арбитражното решение не създавало права, които не са съществували преди присъединяването на Румъния към Съюза, а трябвало да се схваща като декларация, че съществували преди това присъединяване права са били нарушени. Изплащането на

обезщетение за вреди също нямало да породи бъдещи последици, а представлявало само изпълнението на правото на обезщетение, което единствено било потвърдено и количествено определено в арбитражното решение.

- 103 Всъщност разглежданото право на обезщетение било породено от нарушението на ДИД от страна на Румъния поради начина, по който тя е отменила разглежданата схема за данъчни стимули преди присъединяването си към Съюза. Така всички събития, необходими за установяване на отговорността на Румъния, били настъпили преди присъединяването. В това отношение било без значение, че изчисляването на размера на вредите изисквало сложен икономически анализ.
- 104 Следователно нарушението на ДИД и предоставянето на обезщетение не представлявали два отделни правни акта. В резултат на това не можела да се направи никаква аналогия с делото, по което е постановено решение от 29 юни 2004 г., Комисия/Съвет (C-110/02, EU:C:2004:395), в което съответната държава членка, от една страна, е предвидила схема за помощи, отменена вследствие на решение на Комисията, с което същата е обявена за несъвместима с вътрешния пазар и се разпорежда на тази държава членка да възстанови индивидуалните помощи, предоставени съгласно посочената схема, а от друга страна, е предоставила на получателите на помощите нови такива в същия размер, предназначени да неутрализират последиците от възстановяването, което те са били длъжни да извършат. За разлика от това, присъденото с арбитражното решение обезщетение целяло поправяне на вреда, претърпяна поради нарушението на ДИД. Освен това, тъй като е прието от независим арбитражен съд, това арбитражно решение не можело да бъде акт, за който носи отговорност румънската държава.
- 105 Във всеки случай Комисията не била оправомощена да изисква възстановяването на присъденото с арбитражното решение обезщетение, доколкото то цели поправяне на вредите, претърпени преди присъединяването на Румъния към Съюза. Всъщност, ако разглежданата схема за данъчни стимули не е била отменена, помощите, предоставени по силата на тази схема за този период, биха били извън контролните правомощия, които Комисията притежава на основание член 108 ДФЕС.
- 106 Що се отнася до втората част от второто основание, Общият съд не допуснал грешка при тълкуването или прилагането на Европейското споразумение. Безспорно, тъй като това споразумение представлява международно споразумение, сключено от Съюза, неговите държави членки и Румъния, то било неразделна част от правния ред на Съюза. Преди присъединяването на Румъния към Съюза обаче такова споразумение не било част от правото на Съюза за тази държава. То попадало в обхвата на правото на Съюза само по отношение на самия Съюз и държавите членки.
- 107 Освен това Общият съд не нарушил членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС, като в точка 87 от обжалваното съдебно решение приел, че констатациите на Съда в решение от 6 март 2018 г., Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), не се прилагали в случая. Всъщност това решение се отнасяло до положение, при което държава членка приема да изключи от съдебната система на Съюза спорове относно тълкуването и прилагането на правото на Съюза. Настоящият случай обаче не бил такъв, тъй като, от една страна, Румъния нямала качеството на държава членка по времето, когато е сезиран арбитражният съд, а от друга страна, Европейското споразумение не попада в обхвата на правото на Съюза за Румъния.

Съображения на Съда

- 108 С първата част от първото и второто основание по същество Комисията поддържа, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че тя не е оправомощена на основание член 108 ДФЕС да приеме спорното решение. В него Комисията приема, че изплащането на обезщетение, присъдено от арбитражния съд с решението му, постановено след присъединяването на Румъния към Съюза, за поправяне на вредите, които сезиралите арбитражния съд твърдят, че са претърпели поради отмяната от тази държава преди присъединяването на разглежданата схема за данъчни стимули, за която се твърди, че нарушава ДИД, представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, която е неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.
- 109 Следва да се припомни, че член 108 ДФЕС въвежда процедура за контрол върху мерките, които могат да представляват „държавни помощи“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. По-специално член 108, параграф 3 ДФЕС предвижда превантивен контрол на проектите за нови помощи. Така организираната превенция цели да бъдат привеждани в действие само държавните помощи, които са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 3 март 2020 г., *Tesco-Global Áruházak*, C-323/18, EU:C:2020:140, т. 31 и цитираната съдебна практика).
- 110 Задължението за уведомяване е един от основните елементи на тази процедура за контрол. В рамките на тази процедура държавите членки са длъжни, от една страна, да уведомят Комисията за всяка мярка за предоставяне или за изменение на „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, и от друга страна, в съответствие с член 108, параграф 3 ДФЕС да не прилагат такава мярка до приемането на окончателно решение по нея от посочената институция (решение от 24 ноември 2020 г., *Viasat Broadcasting UK*, C-445/19, EU:C:2020:952, т. 19 и цитираната съдебна практика).
- 111 Последното задължение има директен ефект, задължително за всички органи в държавите членки (вж. в този смисъл решение от 5 март 2019 г., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, т. 88 и 90).
- 112 Както правилно припомня Общият съд в точки 66, 67 и 79 от обжалваното съдебно решение, правото на Съюза, и по-специално член 108 ДФЕС, се прилага в Румъния съгласно член 2 от Акта за присъединяване, считано от 1 януари 2007 г. — датата на присъединяване на тази държава към Съюза при условията, предвидени в този акт (вж. по аналогия решение от 29 ноември 2012 г., *Кремиковци*, C-262/11, EU:C:2012:760, т. 50).
- 113 От това следва, както също отбелязва Общият съд в точки 67 и 79 от обжалваното съдебно решение, че от тази дата Комисията е придобила правомощието на основание член 108 ДФЕС да упражнява контрол върху приетите от тази държава членка мерки, които могат да представляват „държавни помощи“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 114 От това Общият съд по същество правилно извежда в точка 68 от посоченото съдебно решение, че за да се определи дали Комисията е била оправомощена да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС, следва да се определи датата на приемане на мярката, от която според това решение е произтекла „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

- 115 Според постоянната практика на Съда, на която се позовава Общият съд в точка 69 от същото решение, държавните помощи трябва да се приемат за „предоставени“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС на датата, на която правото на тяхното получаване е предоставено на получателя по силата на приложимата национална правна уредба (вж. в този смисъл решения от 21 март 2013 г., *Magdeburger Mühlenwerke*, C-129/12, EU:C:2013:200, т. 40, от 6 юли 2017 г., *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:521, т. 32 и от 19 декември 2019 г., *Arriva Italia* и др., C-385/18, EU:C:2019:1121, т. 36).
- 116 В случая, както следва от обжалваното съдебно решение, по-специално от точки 74—78 и 80, Общият съд е приел, че правото да се получи обезщетението, присъдено с арбитражното решение, чието изплащане според спорното решение е довело до предоставянето на държавна помощ, е възникнало и започва да поражда правните си последици, когато Румъния е отменила —както се твърди в нарушение на ДИД — разглежданата схема за данъчни стимули. Според Общия съд това арбитражно решение представлява само допълнителен елемент от обезщетението, тъй като, определяйки единствено конкретните вреди, претърпени от сезиралите арбитражния съд поради тази отмяна, то просто признава възникнало към момента на тази отмяна право, докато извършваните по-късно плащания представляват само изпълнението на посоченото право.
- 117 В това отношение следва да се отбележи, че безспорно, както преценява Общият съд в точки 72 и 73 от обжалваното съдебно решение, присъденото с арбитражното решение обезщетение, тъй като има за цел да поправи вредите, които сезиралите арбитражния съд твърдят, че са претърпели поради отмяната — за която се твърди, че е в нарушение на ДИД — на разглежданата схема за данъчни стимули от Румъния, произтича от тази отмяна, която е пораждащият факт за вредите, заради които е предоставено това обезщетение.
- 118 Безспорно не може да се изключи и възможността, че според принципите, произтичащи от националното право в областта на гражданската отговорност, такова право на обезщетение настъпва към датата на отмяната на тази схема, както приема Общият съд в точки 74 и 75 от обжалваното съдебно решение.
- 119 Следва обаче да се припомни, че установените с Договора за функционирането на ЕС правила в областта на държавните помощи целят защита на конкуренцията във вътрешния пазар (решение от 6 ноември 2018 г., *Scuola Elementare Maria Montessori*/Комисия, Комисия/*Scuola Elementare Maria Montessori* и Комисия/*Ferracci*, C-622/16 P —C-624/16 P, EU:C:2018:873, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 120 За тази цел Договорът за функционирането на ЕС, и по-специално член 108 ДФЕС, възлага на Комисията, както бе припомнено в точки 109 и 110 от настоящото решение, компетентността да определи дали дадена мярка представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, и следователно ѝ е предоставил правомощието да гарантира, че мерките, отговарящи на посочените в тази разпоредба условия, няма да бъдат приведени в действие от държавите членки или ще бъдат приведени в действие от тях едва след като бъдат обявени за съвместими с вътрешния пазар.
- 121 В това отношение от постоянната практика на Съда става ясно, че квалифицирането на мярка като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС предполага да са изпълнени четири условия, а именно да е налице намеса на държавата или чрез ресурси на държавата, тази намеса да е в състояние да засегне търговията между държавите членки, да

предоставя селективно предимство на своя получател и да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията. От друга страна, държавата трябва да носи отговорност за това предимство (вж. в този смисъл решение от 3 март 2021 г., *Poste Italiane и Agenzia delle entrate — Riscossione*, C-434/19 и C-435/19, EU:C:2021:162, т. 37 и 39 и цитираната съдебна практика).

- 122 Следва също да се припомни, че понятието „предимство“, неразделно свързано с квалифицирането на една мярка като държавна помощ, придобива обективен характер независимо от мотивите на авторите на разглежданата мярка. Така че естеството на преследваните от държавните мерки цели и тяхната обосновка са без значение за квалифицирането им като държавна помощ. Всъщност член 107, параграф 1 ДФЕС не разграничава държавните помощи според техните причини или цели, а ги определя в зависимост от техните последици (решение от 4 март 2021 г., *Комисия/Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 123 С оглед на тези съображения изглежда, както отбелязва генералният адвокат в точка 125 от заключението си, че определящият елемент, за да се установи датата, на която правото да се получи държавна помощ е било предоставено на получателите ѝ чрез определена мярка, зависи от придобиването от тези получатели на сигурно право да получат тази помощ и от свързаното с това задължение в тежест на държавата да предостави посочената помощ. Всъщност именно към тази дата такава мярка има възможността да доведе до нарушаване на конкуренцията, което може да засегне търговията между държавите членки по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 124 В случая обаче следва да се констатира, че правото на обезщетение, присъдено за поправяне на вредите, които сезиралите арбитражния съд твърдят, че са претърпели поради отмяната — за която се твърди, че е в нарушение на ДИД — на разглежданата схема за данъчни стимули, е предоставено едва с арбитражното решение. Всъщност едва в края на арбитражното производство, заведено за тази цел от последните на основание на арбитражната клауза, съдържаща се в член 7 от ДИД, сезиралите арбитражния съд са могли да получат действителното изплащане на това обезщетение.
- 125 От това следва, че макар, както отбелязва Общият съд многократно в обжалваното съдебно решение, отмяната — за която се твърди, че е в нарушение на ДИД — на разглежданата схема за данъчни стимули да представлява пораждащия факт за възникването на вредите, разглежданото право на обезщетение е предоставено със самото арбитражното решение, което, след като е уважило предявеното от сезиралите арбитражния съд искане, не само е установило съществуването на това право, но и е определило размера му.
- 126 От това следва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точки 75 и 78 от обжалваното съдебно решение е приел, че посочената в спорното решение държавна помощ е предоставена към датата на отмяната на разглежданата схема за данъчни стимули.
- 127 Следователно Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото и когато в точки 79 и 92 от обжалваното съдебно решение е приел, че Комисията не е имала правомощието да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС.
- 128 Нито един от доводите, изтъкнати от *European Food* и др. и *Viorel Micula* и др., не може да постави под въпрос тази преценка.

- 129 На първо място, що се отнася до довода, че арбитражният съд, който е бил сезиран преди присъединяването на Румъния към Съюза, е можел да се произнесе преди присъединяването, той е чисто спекулативен и поради това трябва да бъде отхвърлен.
- 130 На второ място, що се отнася до довода, че за разлика от положението, разглеждано в решение от 29 юни 2004 г., Комисия/Съвет (C-110/02, EU:C:2004:395), арбитражното решение нямало за цел да възстанови схема за държавни помощи, която по-рано е била обявена от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар в приложение на член 108, параграф 2 ДФЕС, а присъждало обезщетение за вреди, претърпени поради твърдяното нарушение на ДИД, и освен това не можело да се вмени на държавата, така че арбитражното решение не попадало в обхвата на член 107, параграф 1 ДФЕС, същият трябва да се отхвърли като ирелевантен за целите на проверката в производството по обжалване.
- 131 Всъщност, както следва от точка 80 от настоящото решение, въпросът дали присъденото с арбитражното решение обезщетение може да представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, по-специално в светлината на съдебната практика, изведена от решение от 27 септември 1988 г., Asteris и др. (106/87—120/87, EU:C:1988:457, т. 23 и 24), според която подобна помощ има коренно различен правен характер от обезщетението, което националните органи евентуално биха били осъдени да заплатят на частноправни субекти за поправяне на вредите, които са им били причинили, не е предметът на настоящото производство по обжалване и следователно не е от компетентността на Съда в рамките на това производство.
- 132 Освен това притежаваното от Комисията правомощие на основание член 108 ДФЕС в никакъв случай не може да зависи от резултата от разглеждането на въпроса дали въпросното обезщетение може да представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, след като превантивният контрол, упражняван от Комисията в приложение на член 108 ДФЕС, има по-специално за цел, както следва от точки 109 и 120 от настоящото решение, да определи дали това е така.
- 133 На трето място, що се отнася до довода, изведен от факта, че предоставеното с арбитражното решение обезщетение цели отчасти, както отбелязва Общият съд в точки 89 и 90 от обжалваното съдебно решение, да поправи вредите, които сезираните арбитражния съд твърдят, че са претърпели в период преди присъединяването на Румъния към Съюза, той също трябва да се отхвърли като ирелевантен.
- 134 Всъщност, противно на приетото от Общия съд в точка 91 от това решение, подобно обстоятелство не може да постави под въпрос правомощието на Комисията да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС, тъй като, както следва от точки 124—127 от настоящото решение, правото на това обезщетение действително е било предоставено след присъединяването с приемането на арбитражното решение.
- 135 В това отношение е без значение, че Комисията не е имала правомощието съгласно тази разпоредба да упражни контрол върху разглежданата схема за данъчни стимули преди присъединяването на Румъния към Съюза, ако той не е бил отменен от тази държава. В това отношение е достатъчно да се констатира, че със спорното решение Комисията е разгледала от гледна точка на правилата на Договора за функционирането на ЕС в областта на държавните помощи не тази схема за данъчни стимули, която, тъй като е била отменена преди присъединяването, освен това вече не е била в сила, както отбелязват

самите European Food и др. и Viorel Micula и др. и Viorel Micula и др., а изплащането на обезщетението за вреди, извършено в изпълнение на арбитражното решение, постановено след посоченото присъединяване.

- 136 От това следва, че обжалваното съдебно решение е опорочено от грешки при прилагане на правото, що се отнася до определянето, от една страна, на датата, на която е предоставена посочената в спорното решение държавна помощ, и от друга страна, до правомощието на Комисията да приеме това решение на основание член 108 ДФЕС.
- 137 Освен това Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото и когато в точка 87 от обжалваното съдебно решение е приел, че решение от 6 март 2018 г., *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158), е ирелевантно в конкретния случай.
- 138 Следва да се припомни, че Съдът е постановил, че членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат разпоредба на сключено между две държавите членки международно споразумение, съгласно която всеки инвеститор от една от тези държави членки може в случай на спор във връзка с инвестиции в другата държава членка да заведе дело срещу последната пред арбитражен съд, чиято компетентност тази държава членка се е задължила да приеме (решение от 6 март 2018 г., *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, т. 60).
- 139 Всъщност със сключването на такова споразумение държавите, които са страни по него, се съгласяват да изключат определени спорове, които може да се отнасят до прилагането или тълкуването на правото на Съюза, от компетентността на техните съдилища и съответно от системата от способности за съдебна защита, която член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС ги задължава да установят в областите, обхванати от това право. Следователно такова споразумение може да доведе до положение, в което тези спорове няма да се решават по начин, гарантиращ пълната ефективност на посоченото право (решение от 26 октомври 2021 г., *PL Holdings*, C-109/20, EU:C:2021:875, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 140 В случая, считано от датата на присъединяването на Румъния към Съюза, правото на Съюза, и по-специално членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС, се прилага за тази държава членка. Както става ясно от материалите по делото, припомнени в точка 27 от настоящото решение, безспорно е, че поисканото от сезиралите арбитражния съд обезщетение не се отнася изключително до вредите, които се твърди, че са претърпени преди датата на присъединяване, така че спорът, отнесен до арбитражния съд, не може да се разглежда като изцяло ограничен във всичките му елементи до период, през който Румъния, тъй като все още не се е била присъединила към Съюза, не е била обвързана от правилата и принципите, припомнени в точки 138 и 139 от настоящото решение.
- 141 Безспорно е обаче, че арбитражният съд, пред който е отнесен този спор, не е част от правораздавателната система на Съюза, която член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС задължава държавите членки да установят в областите, обхванати от правото на Съюза, която правораздавателна система, считано от присъединяването на Румъния към Съюза, е заменила механизма за разрешаване на спорове, които могат да се отнасят до тълкуването или прилагането на правото на Съюза.

- 142 Всъщност, от една страна, този арбитражен съд не представлява „юрисдикция на държава членка“ по смисъла на член 267 ДФЕС, а от друга страна, в съответствие с членове 53 и 54 от Конвенцията CIRDI арбитражното решение, постановено от последния, не подлежи на никакъв контрол от юрисдикция на държава членка относно съответствието му с правото на Съюза.
- 143 Противно на поддържаното от European Food и др. и Viorel Micula и др. в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, тази преценка не може да бъде поставена под въпрос от факта, че Румъния се е съгласила с възможността спорът да бъде отнесен срещу нея в рамките на предвиденото в ДИД арбитражно производство.
- 144 Всъщност такова съгласие, за разлика от даденото в рамките на търговския арбитраж, не произтича от конкретно споразумение, отразяващо автономната воля на съответните страни, а е резултат от договор, сключен между две държави, в рамките на който те принципно и предварително са се съгласили да изключат от компетентността на собствените си съдилища спорове, които могат да се отнасят до тълкуването или прилагането на правото на Съюза в полза на арбитражното производство (вж. в този смисъл решения от 6 март 2018 г., Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, т. 55 и 56 и от 2 септември 2021 г., Република Молдова, C-741/19, EU:C:2021:655, т. 59 и 60).
- 145 При тези условия, след като, считано от присъединяването на Румъния към Съюза, системата от способности за съдебна защита, предвидена в Договора за ЕС и в Договора за функционирането на ЕС, замества арбитражното производство, даденото от тази държава съгласие за тази цел вече е лишено от предмет.
- 146 С оглед на всички изложени по-горе съображения първата част от първото основание и второто основание, разгледано в неговите две части, следва да бъдат уважени, без да е необходимо произнасяне нито по останалите доводи, изтъкнати в тази връзка, нито по втората част от първото основание.
- 147 Тъй като с обжалваното съдебно решение Общият съд отменя спорното решение, както става ясно от точки 36—38 от настоящото решение, с единствения мотив по същество, че Комисията не е имала правомощието да приеме това решение на основание член 108 ДФЕС, след като правото на Съюза не е било приложимо *ratione temporis* към обезщетението, присъдено с арбитражното решение, грешките при прилагане на правото, посочени в точки 126, 127 и 136 от настоящото решение, които опорочават изводите му, сами по себе си обосновават отмяната на обжалваното съдебно решение в неговата цялост.
- 148 При тези условия обжалваното съдебно решение следва да се отмени, без да е необходимо да се разглеждат нито третото основание на главната жалба, нито насрещната жалба, в която Кралство Испания се позовава, от една страна, на нарушението на член 19 ДЕС и на членове 267 ДФЕС и 344 ДФЕС, и от друга страна, на недопустимостта на жалбата в първоинстанционното производство, която е станала безпредметна (вж. по аналогия решение от 22 април 2008 г., Комисия/Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, т. 17).

По жалбата пред Общия съд

- 149 Съгласно член 61, първа алинея, второ изречение от Статута на Съда на Европейския съюз, в случай че отмени решението на Общия съд, Съдът може да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 150 Такъв е случаят с първата част от първото основание по дело T-704/15, изведена от липсата на правомощие на Комисията да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС, както и с първата част от второто основание по дела T-624/15 и T-694/15, изведена от липсата на предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, предоставено с плащането на обезщетение за вреди, доколкото тази част цели отчасти да постави под въпрос това правомощие, тъй като твърдяното предимство е предоставено преди присъединяването на Румъния към Съюза.
- 151 Всъщност поради мотивите, изложени в точки 123—127 от настоящото решение, Комисията е оправомощена да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС, тъй като правото на предвидената в това решение държавна помощ е предоставено с арбитражното решение след присъединяването на Румъния към Съюза.
- 152 В това отношение е без значение, че член 1 от спорното решение, както подчертават European Food и др. и Viorel Micula и др., квалифицира като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС не правото на обезщетение, произтичащо от постановяването на арбитражното решение, за което според тези страни биха могли да навеждат съображения 137 и 144 от това решение, а изплащането на това обезщетение. Всъщност тези мотиви са без значение за датата на постановяване на арбитражното решение и следователно не могат да поставят под въпрос правомощието на Комисията да приеме посоченото решение на основание член 108 ДФЕС.
- 153 Ето защо следва да се отхвърли първата част от първото основание по дело T-704/15, както и първата част от второто основание по дела T-624/15 и T-694/15, доколкото с тях се цели да се оспори правомощието на Комисията да приеме спорното решение на основание член 108 ДФЕС.
- 154 За разлика от това Общият съд не е разгледал другите доводи, части и основания, изтъкнати от European Food и др. и Viorel Micula и др. в подкрепа на жалбите им, които се отнасят до основателността на спорното решение, и по-специално до въпроса дали посочената в него мярка отговаря по същество на условията по член 107, параграф 1 ДФЕС. Разглеждането на тази част от жалбата обаче предполага извършването на сложни фактически преценки, за които Съдът не разполага с всички необходими фактически елементи (вж. по аналогия решение от 16 септември 2021 г., Комисия/Белгия и Magnetrol International, C-337/19 P, EU:C:2021:741, т. 170).
- 155 Поради това Съдът приема, че що се отнася до тези други доводи, части и основания, фазата на производството не позволява да се постанови окончателно решение по делото и поради това делото следва да се върне на Общия съд, за да се произнесе по тях.

По съдебните разноси

- 156 Тъй като делото трябва да се върне на Общия съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноси, направени в настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 18 юни 2019 г., European Food и др./Комисия (T-624/15, T-694/15 и T-704/15, EU:T:2019:423).**
- 2) Липсва основание за произнасяне по същество по насрещната жалба.**
- 3) Връща делото на Общия съд на Европейския съюз, за да се произнесе по основанията и доводите, предявени пред него, по които Съдът на Европейския съюз не се е произнесъл.**
- 4) Не се произнася по съдебните разноси.**

Подписи